

Novice iz Jablaniške doline

UVODNIK

Veseli nas, da je zadnje majsko nedeljo na Bregu pri Litji uspela prireditev Dan jagod in špargljev, ki jo je obiskalo več kot tri tisoč ljudi. Prireditev, ki temelji na kulinarčni ponudbi, ima velik potencial, da se prihodnje leto še okrepi tako s sodelovanjem društev in domačinov, kot tudi z raznoliko ponudbo jedi iz jagod in špargljev. Evropski projekt Prisluhni glasu vasi podpira začetne aktivnosti novega turističnega produkta v Jablaniški dolini, skupaj pa že iščemo nove priložnosti za sofinanciranje nadaljnjih aktivnosti.

14. julija smo gostili vse partnerje v projektu Prisluhni glasu vasi, ki so prišli z namenom, da si ogledajo naše rezultate na terenu. Glede na to, da je bilo na enodnevnem obisku dovolj časa le za ogled enega pilotnega območja – Velike planine, smo 20 obiskovalcem predstavili vse naše dosedanje delo in novonastale produkte, tudi uspelo prireditev Dan jagod in špargljev in Odprta vrata kmetij v Jablaniški dolini. Strokovnjaki na področju turizma in ostali partnerji so bili iskreno navdušeni nad našim delom. Zahvala gre tudi vam, ki ustvarjate skupaj z nami in si prizadevate za razvoj doline.

Kreativno sončno poletje!

Aleksandra Gradišek, Center za razvoj Litija

ŽEGNANJA V JABLANIŠKI DOLINI

Ne pozabite se udeležiti tradicionalnih žegnanj v Jablaniški dolini, ki jih bodo letos popestrili spremljevalni programi:

Mojca Hauptman

Datum	Ura	Aktivnost
Nedelja, 24. julij 2011	ob 10. uri	Praznična žegnanjska maša pri cerkvi sv. Magdalene v Gradišču pri Litiji
	od 11. do 13. ure	V organizaciji članov PGD Jablanica bo poskrbljeno za osvežitve – pijačo, pod cerkvijo pri ga. Jani Grošičar
	od 10. do 18. ure	Gradišče pri Litiji Zelišča in dišavnice, sadni sok, marmelade
Nedelja, 31. julij 2011	ob 10. uri	Praznična žegnanjska maša pri cerkvi sv. Ane v Zg. Jablanici
	od 11. do 13. in od 19. do 24.	Velika vrtna veselica pod šotorom v organizaciji PGD Jablanica. Za veselo razpoloženje bo poskrbel ansambel Krila. Rajanje pod šotorom bo popestril bogat srečolov. Prihodek bo namenjen za izgradnjo novega gasilskega doma.
	ob 12.30 uri	Fantovsko petje pri Majčevi kašči v Zg. Jablanici.

TRADICIONALNI SPOMLADANSKI PIKNIK V ŠRC REKA

Tradicionalni piknik pod imenom »Med vasmi« je že vsem dobro poznan, kar se kaže tudi v veliki udeležbi, in kar nas še bolj veseli je to, da so zastopane prav vse vasi naše doline in da leta tu niso pomembna, saj smo vsi mladi po srcu. Piknik se je odvijal v nedeljo, 26. junija 2011, s pričetkom že v jutranjih urah ko so se ekipe šestih vasi med seboj pomerile v malem nogometu na travi. Da so res iz pravega testa je letos zopet pokazala ekipa iz Cerovice, ki se ji je na lanskoletnem srečanju zmaga za las izmuznila iz rok. Letos pa so po težki finalni tekmi in izvedenih prostih streljih, zaslužno pridobili naslov najboljših nogometašev v Jablaniški dolini. Sledile so ji ekipe Gradiških laz, Jablaniških laz in Brega, peto mesto pa sta si delili ekipe iz Gradišča in Jablanice. Kljub športni tekmovalnosti in požrtvovalnosti med tekami pa so se na koncu vsi tekmovalci skupaj poveseleli ob dobri hrani in pijači.

Nogomet se je komaj dobro končal, ko se je že pričel turnir trojk v odbojki na mivki. Sonce, mivka, žuborenje potoka in 9 ekip, ki so prikazale lepo odbojko. Zmaga pa je tokrat odšla v Jablanico.

Na svoj račun pa so prišli tudi otroci, ki so se pomerili v nogometni tekmi, odigrana je bila tudi košarka. Obiskovalci so se lahko preizkusili v hoji s hoduljami, badmintonu, namiznem tenisu in streljanju na gol. Za vse tiste, ki jim je športna energija pošla je bilo poskrbljeno z dobro hrano in pijačo ter prijetno družbo sokrajanov.

Naj se na koncu zahvalim vsem, ki so pripomogli k temu, da smo skupaj preživeli prijeten dan in tudi vsem tistim, ki so se našemu povabilu odzvali.

Mateja Zaman

NA BREGU BO SEDAJ VARNEJE

Lokalna cesta 208081 (Jeze-Zagorica-Breg) predstavlja pomembno povezavo Zasavja z Dolenjsko. Pot vodi tudi v industrijsko cono, promet se iz leta v leto povečuje, zato je bila varnost stanovalcev, mimoidočih, predvsem pa otrok vsako leto bolj ogrožena. V KS Breg Tenetiše smo že v svojem prvem mandatu, leta 2004, pričeli z aktivnostmi za izboljšanje varnosti tistega dela lokalne ceste, ki poteka skozi naselje. Tako je nastala tudi ideja za **projekt izgradnje pločnika z avtobusnima postajališčema in javno razsvetljava**.

V mesecu juliju projekt zaključujemo. Izvedba je potekala brez večjih zapletov, **vsem mejašem trase pločnika pa se javno zahvaljujemo za sodelovanje in strpnost**. Brez sodelovanja bi se projekt zavlekel.

Pločnik sedaj povezuje vasi Breg in Tenetiše v zaključeno celoto. Ključni izhodi iz vasi so varno povezani. **Z zaključitvijo projekta bo v naši krajevni skupnosti tudi zasijala prva luč**. Še vedno nimamo urejene javne razsvetljave. Ureditev javne razsvetljave po celotni KS je nadaljnja prioriteta naloga tega mandata.

V pripravo projekta je bilo vložena ogromno časa, zelo pomembno pa je, da so bila pridobljena evropska sredstva.

Primož Lambergar

VODA MENE BRIGA - SKRB VZBUJAJOČE

V teh poletnih mesecih se je prijetno osvežiti. Ljudje in prav tako živali iščemo senco, se zatekamo k potokom, v gozdove ter si poiščemo izvire s pitno vodo. Lahko smo srečni, da imamo vse to na dosegu svojih rok in nog. Marsikje po svetu namreč ni tako, saj se v nekaterih delih sveta še vedno dogaja, da pijejo vodo, v kateri perejo oblačila, trosijo pepel umrlih in se umivajo. Pa vendar se zdi, da se današnje generacije ne zavedajo njenega pomena. V velemestih vodo lahko pijejo le iz plastenk, **v naše domove pa še vedno priteka povsem čista in zdrava voda**, ki bi jo morali bolj izkoristiti. Vse pogostejša praksa je kupovanje sokov in vod z okusi, ki so jim dodane številne kemikalije, **poleg tega pa večina plastenk, v katerih so shranjene tekočine, povzročajo rakotvornost v naših organizmih**. Če v domu resnično nimamo dostopa do pitne vode, so v naši okolici številni izviri, iz katerih lahko neomejeno točimo vodo v steklenice, ki so veliko primernejše od plastenk. Poleg tega se moramo začeti zavedati pomembnosti varčevanja z vodo, saj bo čez nekaj let verjetno vredna več od nafte in kaj kmalu se lahko zgodi, da bodo zaradi nje po svetu divjale vojne. Očitno je, da mora človeštvo spet najti svoj stik z naravo, saj nam ta še vedno ponuja neizmerno možnosti za vitalnejše in zdravo življenje. **Na naši generaciji je, da pristopimo do ohranjanja narave bolj odgovorno**, kot so to počeli naši dedje, ko so šli trikrat okoli smreke, preden so jo posekali. V drugačnem primeru bomo preplavili svet z nepotrebni plastenkami in narava nam bo vrnila, kot to stori z neurji in uničevalnimi poplavami.

Ines Mandelj

VABILO NA JESENSKI IZLET

Z društvom LAZ lahko člani in simpatizerji odražate na jesenski po-tep. Letos nas bo pot zanesla v razvojni center v Poljčanah, kjer nas bo sprejel župan, ki je pobudnik ustanovitve centra in velik zagovornik okoljevarstva. Celoten dan bomo namenili **ogledu dobrih praks ohranjanja narave in vodnih virov**. Dopoldan bo bolj koristno preživljanje prostega časa, popoldan pa družabno, veselo, tako kot se za prebivalce Jablaniške doline spodobi. **Rezervirajte si soboto, 10. septembra za prijeten izlet v družbi s krajanj**.

Društvo LAZ

LE KJE SE SKRIVATE OBISKOVALCI ODPRTIH VRAT KMETIJ V JABLANIŠKI DOLINI?

V mesecu maju, juniju in juliju potekajo Dnevi odprtih vrat na kmetijah v Jablaniški dolini. Štiri kmetije so že predstavile raznoliko ponudbo pridelkov in izdelkov dopolnilnih dejavnosti. Obiskovalci so na kmetijah spoznali tudi pridelavo domače hrane in dobrote tudi poizkusili.

V nedeljo, 29. maja, je svoja vrata odprla **domačija Paternoster** iz Tenetiš. Na domačiji se ukvarjajo s predelavo kravjega mleka. Poleg ponudbe mlečnih izdelkov so gostitelji za obiskovalce pripravili pravi mali živalski vrt domačih živali. Ker so odprta vrata potekala na **Dan jagod in špargljev**, si je kmetijo ogledalo preko 2.000 obiskovalcev. Otroci so uživali v ježi konj, božanju domačih živali, odrasli pa so se sprehodili pod starim gospodarskim poslopjem. Tam so si ogledali etnološko zbirko starih kmečkih orodij in naprav.

Sončno nedeljsko popoldne je 12. junija vabilo v naravo in sicer na **kmetijo Pr' Janez** v Gradišču pri Litji. Pohodniki iz okoliških krajev so se večinoma peš odpravili na kmetijo odprtih vrat. Obiskovalcem so postregli z zeliščnimi likerji, pehtranovimi in orehovimi štrukeljci, zeliščnim namazom, češnjami, domačim sokom ter vinom.

Predstavljena so bila posušena zelišča in mešanice zelišč za čaje. Za obiskovalce je bil najbolj zanimiv zeliščni vrt, kjer v tem času bujno rastejo in cvetijo zelišča.

Tretja kmetija, ki je prijazno odprla vrata za obiskovalce je bila **Eko kmetija Kokol**, prepoznavna po odličnih izdelkih pečenih v krušni peči. Ta kmetija je že od nekdaj poznana po gostoljubnosti, saj so se domačini že v preteklosti radi ustavili in pokramljali z gospodarjem. Lepo obložena miza je goste vabila k pokušini krušnih izdelkov ter domačega vina in jih spodbudila k nakupu. Tisto nedeljo je bilo sonca le za vzorec, zato je bil vremenu primeren tudi obisk.

Na dan državnosti, 25. junija, je pestro ponudbo predstavila **Eko kmetija Bancerc** iz Jablaniškega potoka. Obiskovalci so se lahko okrepčali s postrvmi, pečenim jagenjčkom ali golažem. Tudi najbolj zahtevni gostje bi si ob okušanju hišnih specialitet oblizovali prste, pa na žalost le teh ni bilo kaj dosti. Le kje se skrivate tisti, ki vam je mar do zdravega načina življenja in koristnega preživljanja prostega časa? Projekt odprta vrata kmetij je bil pravzaprav vzpostavljen na pobudo prebivalcev Jablaniške doline, ki smo si želeli v času nedeljskih sprehodov po gozdnih poteh opomoči s pristno domačo ponudbo. Ponudba je, in to peštra, obiskovalcev pa malo.

Vse omenjene kmetije so svoja vrata odprla v okviru projekta **Prisluhni glasu vasi** (ang. Listen to the voice of villages), ki ga izjva Center za razvoj Litija. Med izbrana pilotna območja spada tudi Jablaniška dolina.

24. julija ste prisrčno vabljeni na žegnanje v Gradišče pri Litiji, ko goduje sv. Magdalena. Po obredu bodo za prijetno druženje poskrbeli na Eko domačiji Vovk. Otroci domačijo dobro poznajo po poletnih taborih, kolesarji in pohodniki pa po poteh, ki vodijo mimo.

Mojca Hauptman, Jarina z.o.o.